

Open monumentendag
TASIBEL

**Geschiedenis
van een spin**

Beste inwoner van Hamme

Na de 32ste succesvolle editie van Open Monumentendag, waarbij een bezoek aan de Tasibelsite centraal stond, zijn we trots om u deze extra krantenbijlage aan te bieden.

De gemeente Hamme, De Zonnige Woonst en Astor vzw sloegen de handen in elkaar om van de Tasibelsite een toekomstige zorgzame buurt te creëren. Een uniek project in het hart van onze gemeente. Een buurt waar mensen, ongeacht leeftijd of zorgbehoefte, comfortabel in hun huis of vertrouwde buurt kunnen blijven wonen. De site leent er zich perfect toe om nieuwe woon- en samenlevingsvormen te stimuleren. Op die manier kunnen

senioren met zorg of personen met een beperking in hun eigen familiale omgeving en op zelfstandige basis levenslang blijven wonen.

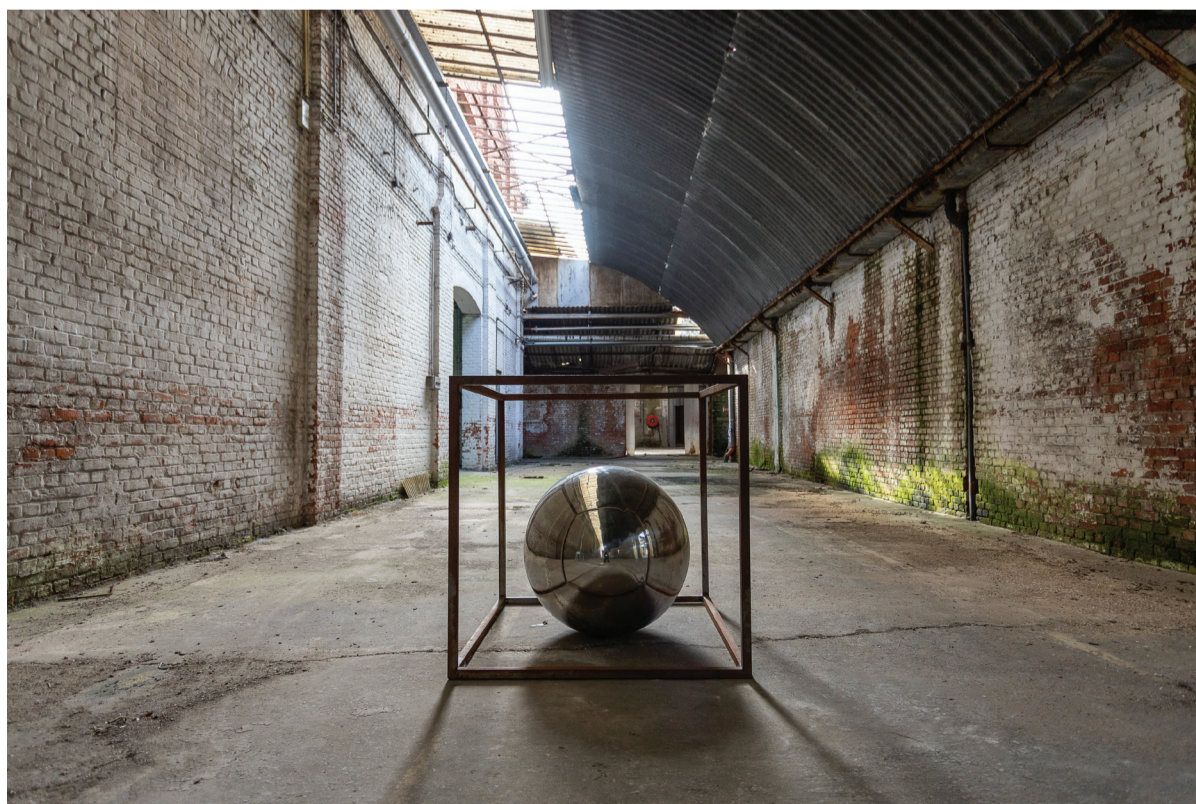
De Tasibelsite transformeert van een industrieterrein naar een duurzame en groene wijk, zonder het verleden van de plek helemaal uit te wissen. Bijzondere gebouwen en structuren blijven behouden en geven samen met nieuwe gebouwen in een omvangrijk groen park een rijkgeschakeerde en aangename plek om in te wonen of te vertoeven. De Tasibelsite wordt een open en toegankelijke buurt met trage wegen die aansluiten op het Hamse netwerk.

We legden al een heel traject af. Van het afsluiten van een brownfieldconvenant met de Vlaamse regering tot het contacteren van geïnteresseerde zorgpartners en het uitwerken van een masterplan voor de toekomstige realisatie van een site van meer dan 5 ha, tussen het historische Koning Albertplein en de Nijverheidsstraat in Hamme. Op innoverende wijze bouwen De Zonnige Woonst en Astor vzw aan een inclusieve buurt, waar jong en oud samenleven, waar bewoners elkaar kennen en helpen, waar kwetsbare personen ondersteuning krijgen en waar zorg geboden wordt, op vraag en op maat.

De nieuwe buurt krijgt een breed aanbod van betaalbare en kwaliteitsvolle woonvormen, van een kleine studio tot een ruime flat, of een woning met eigen tuin: wonen in een groene oase waar de auto zoveel mogelijk geweerd wordt en een veilige publieke ruimte voor iedereen beschikbaar is. Aanvullende voorzieningen, zoals een dienstencentrum, een brasserie, kinderopvang, e.d.m. zorgen voor ontmoeting en een levendige buurtwerking.

Trots op en uitkijkend naar deze toekomstige realisatie,

hartelijk

The Absence

kunstintegratie op de Tasibelsite

Naast de foto- en tekstpanelen, getuigenissen van werknemers en leidinggevenden, filmprojecties, maquettes en objecten, werd er aan dit verhaal van *De Spinnekop* – zoals de site in de volksmond genoemd werd – een artistiek luik toegevoegd.

Onder de titel *The Absence* thematiseerden enkele kunstenaars de *aanwezige afwezigheid* in de stilte van deze immense lege fabriekshallen waar de schoonheid van verval en vergankelijkheid vandaag zegeviert. Wat eertijds glorieus en bepalend was, en nu aangevreten door de tijd, is daarom niet minder levend. Het veranderlijke en vergankelijke maken onlosmakelijk deel uit van ons leven. Door de confrontatie tussen hun kunst en de leegte van deze architecturale restanten werd de afwezigheid van de vroegere textielactiviteit nog scherper gesteld. De kunstwerken gaven een nieuwe zin en betekenis aan de oude structuren. Vluchtig en tijdelijk weliswaar, als een bijna voorspelbare fataliteit die

voortloopt op de laatste ingreep van de mens: definitieve afbraak. De geselecteerde kunstenaars zochten echter niet alleen deze confrontatie op, onderlijnden niet enkel hun fascinatie voor de esthetiek van het verval. Tegelijk sprak uit hun werk een diep respect en mededogen voor de ruimte zelf, vandaag een soort van tussenruimte, een *transferium* losgekoppeld van tijd, wachtend op de transformatie naar een nieuwe identiteit. Zowel poëtische beeldkracht als subversieve actie waren hier aan de orde. De waarde van het métier als gemeenschappelijke factor vormde de leidraad. Het verval is nu eenmaal een natuurwet, een objectiveerbaar voldongen feit. De voormalige site is in die context zowel het slachtoffer van tijd en natuur die het verval veroorzaakt hebben, alsook de overwinnaar, hier en nu in de rol van kunstobject die een nostalgisch verlangen in ons losmaakte.

Stilte, licht en leegte zijn de drie kernen die mee de stemming van het beeldend werk bepaalden. Dat de fotografen van de koninklijke fotoclub Imago in de onwezenlijkheid van deze ruimte hun gading vonden, hoeft geen betoog. De vitaliteit van hun waarneming verankerde zich in een subversief,

Foto: Peggy Geerinckx

bert herinnert zich nog alsof het gisteren was toen een ingenieur hem de vraag stelde: *Robert, welke kleur van de Belgische vlag moet er aan de kant van de stok hangen?* Hilariteit alom. Nervositeit bij de bazen. Maar in hun binnenste waren zij fier dat de prins de fabriek bezocht. De filmprojectie uit het voormalige VRT-bestand sprak boekdelen. Ook de staking van december 1978 staat nog in zijn geheugen geprint. Aan de basis van het conflict lag het ongenoegen van de wevers over de productiepremie die betaald werd per meter geweven tapijt maar volgens hem *veel te sterk onderhevig was aan externe factoren en schommelingen. Na een over-en-weergepraat gedurende twee weken zijn wij toch tot een akkoord gekomen.*

Bij de rondgang zijn deze en andere verhalen beslist weer over de lippen gekomen, zijn velen onder de indruk geweest van de luister van het verval en de immense leegte van de fabriekshallen. Op geen veelvoud van 100 na kunnen wij inschatten hoeveel foto's hier deze dag zijn gemaakt. Foto's die de schoonheid van het verval illustreren, die de aftakeling van de fabriek toch voor het nageslacht bewaren als een *fait accompli*. Nostalgie alomtegenwoordig!

Freddy Huylenbroeck
heemkring Osschaert vzw Hamme

bevreemdend realisme dat evenwel een romantische weemoed reflecteerde. De geësthetiseerde blik van het oog op de leegte, op de architecturale moeheid, erosie en tijd, liet het waarheidsgehalte van deze site kantelen in een *Hooglied van het verhaal* waarin een harde sociale en economische realiteit schuilgaat.

De Gentse textielkunstenaar Bram Van Breda sluit met zijn oeuvre aan bij de post-minimalistische *process art* en werkt veelal als kunstenaar in situ. Zijn plastisch onderzoek focust zich vooral op de socio-culturele context van de ruimte en de maatschappelijke functie van het object, waarbij associatieve interpretaties de dialoog tussen kunstwerk en beschouwer uitmaken. Zijn werk is vaak gerelateerd aan verhullen, onthullen en herdefiniëren van de artistieke interventies. Voor zijn presentatie van het wand- en vloerkleed maakte hij gebruik van de transitiestukken in het weefproces, die normaal vernietigd worden. De stroeve sisalvezel wordt hier vanuit een ander perspectief benaderd en plaatst de vroegere economische bedrijvigheid in het verlengstuk van kunst, modetrends en design.

Het gevelopschrift *Nouvelle Filature & Corderie de Hamme* aan het oudste gedeelte van de site was voor Luc De Man het *moment suprême* om de beginperiode van zijn artistieke loopbaan in ogenschouw te nemen en een vervolg te breien aan zijn toenmalige reeks *Ropes*: een eresaluut aan het industriële verleden van Hamme. *Menselijke creaties en ongebreidelde ingenieuze overmoed gaan steeds in dialoog of in gevecht met de puurheid en de ontembare kracht van de natuur.* En dit statement is steeds de drijfveer geweest van Luc De Mans artistieke die deze elementen vertaalt in de concrete vormgeving van bol en kubus, respectievelijk symbool voor de energie van de oorsprong en de menselijke rede in het streven naar perfectie en harmonie.

Voor Katrien Everaert betekent deze site een *niemandslaan* waar vandaag de onomkeerbare natuurwetten het verder verloop bepalen tot de transformatie naar een nieuwe bestemming zich voltrekt. Zowel de *Ent* – een tak, deels omwonden met bindgaren en touw – als de drie cirkels in wit papier met gaten (een *rabbit hole*) verwezen naar dit overgangsmoment dat eerstdaags een feit zal worden. Maar ook de duiven die hier vandaag vrij spel hebben, gaven een insteek voor haar mobiel in papier

en bamboe, dat de suggestie van zwevende veren bewerkstelligde. Trouwens de enige beweging die buiten insijpelend water en tochtgaten hier nog aan de orde is. En dat zij de beschouwer effectief deelgenoot wil maken van haar kunst, bewees zij door haar gigantische tekening op de grond, de muur en de dekzeilen: een spoor van lussen, krullen, patronen en tekens, die in eerste instantie wellicht deed denken aan Peruviaanse Nazcalijnen, maar eigenlijk niets anders voorstelde dan een afgerold kluwen touw, misschien wel *bindertwine*, het product waarmee deze fabriek ooit marktleider was? Of stelde zij ons als kijker de vraag welke sporen wij in de loop der tijden achterlieten, welke richtingen en wegen wij gevolgd en verder gezet hebben? Was het kruispunt of volgende curve een vraagteken of de juiste koers? Dit ideogram van Katrien Everaert stippelde slechts één weg uit, één richting te volgen, te delen, te interpreteren, te voleindigen: de reis door ons eigen leven!

In hun oeuvre focust het echtpaar Luc en Pétra Schelstraete-Vanwichelen zich op het geheugen, en meer bepaald op de herinneringen en in het bijzonder op het vervagen ervan door de tijd. Geschiedenis is vaak slechts een passage onderhevig aan wijzigingen, toevoegingen, hiaten, anekdotes... Het exacte verloop zwakt veelal af, kan in de meeste gevallen niet meer 100% nauwkeurig gereconstrueerd worden. Hierop inspelend verwerkten de beide kunstenaars, afwisselend individueel of in duo, een aantal typische kenmerken en begrippen, eigen aan deze site, niet zozeer als geheugensteuntje, maar net andersom. Het gebouw staat leeg en heeft al ettelijke jaren zijn functie verloren. Voor vele Hammenaren roept de huidige aanblik herinneringen op, verhalen die ondertussen vervagen, uitdeinen en verzwakken tot een *fait-divers*. Het tastbare, de fabriekshallen, zullen op hun beurt verdwijnen, op enkele architecturale relictten na, waardoor er een nieuwe leegte ontstaat die op haar beurt weer plaats maakt voor een nieuw verhaal. Hun *perpetuum mobile* pinde zich vast op de energie van het geheugenverlies, toonde een aantal textiele creaties en houten sculpturen die de archivale functie van de hersenen als opslagplaats voor het vasthouden van informatie in vraag stelt.

Freddy Huylenbroeck
Heemkring Osschaert vzw

Foto: Peggy Geerinckx
kunstwerk: Pétra Van Wichelen

Foto: Lisa Malfliet
kunstwerk: Luc Schelstraete

Foto: Lisa Malfliet
Kunstwerk: Katrien Everaert

Foto: Lisa Malfliet
Kunstwerk: Luc De Man